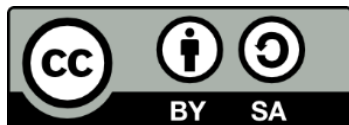

Σχολική Ψυχολογία

Ενότητα 2: Εκπαίδευση & κατάρτιση

Βασιλική Γιαννούλη

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εκπαίδευση & κατάρτιση

- Ποικίλοι παράγοντες έχουν επηρεάσει την εκπαίδευση, την κατάρτιση, & την πρακτική άσκηση στη σχολική ψυχολογία σε διεθνές επίπεδο όπως =
- **μοντέλα εκπαίδευσης,**
- **θέματα ακαδημαϊκής πιστοποίησης προγραμμάτων σπουδών,**
- **βασικές κατευθύνσεις & αρχές της εκπαίδευσης των** σχολικών ψυχολόγων από επιστημονικές & επαγγελματικές εταιρείες,
- **ο θεσμικό & νομοθετικό πλαίσιο κάθε χώρας**
- **εκπαιδευτικοί στόχοι ιδίως για θέματα & ανάγκες σε διαφορετικά εκπαιδευτικά & πολιτισμικά συστήματα**

Πολυπολιτισμικότητα

- τελευταίες δεκαετίες δίνεται έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα –ο Lafromboise & Foster **πρότειναν 4 μοντέλα πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης** τα οποία περιλαμβάνονται σε πιστοποιημένα προγράμματα συμβουλευτικής Ψ – (Accredited Counselling Psychology Programs –APA) [Newell, Nastasi, Hatzichristou, Jones, Schanding & Yetter, 2010]
- το μοντέλο εξειδικευμένου μαθήματος πολυπολιτισμικότητας (το οποίο προσφέρει μόνο ένα διδακτικό μάθημα σε πολυπολιτισμικά θέματα και είναι αυτό το μοντέλο που συνήθως εφαρμόζεται)

Πολυπολιτισμικότητα

- το μοντέλο εστίασης στην πολυπολιτισμικότητα (το οποίο συνδυάζει διάφορα μαθήματα εστιασμένα σε πολυπολιτισμικά θέματα & περιλαμβάνει εφαρμοσμένη εκπαίδευση σε περιστατικά)
- το διεπιστημονικό μοντέλο (οι μαθητές επιλέγουν μαθήματα τα οποία συνδέονται με την ψυχολογία όπως κοινωνιολογία, ανθρωπολογία)
- το μοντέλο ενσωμάτωσης της πολυπολιτισμικότητας στο πρόγραμμα σπουδών

Κατευθύνσεις εκπαίδευσης & επαγγελματικής πρακτικής του Εθνικού συλλόγου Σχολικών Ψυχολόγων (N. Association of School Psychology) 2006

- λήψη αποφάσεων & σχεδιασμός με βάση δεδομένα – εξοικείωση με ποικίλες μεθόδους αξιολόγησης, [χορήγηση τεστ, αξιολόγηση συμπεριφοράς, αξιολόγηση με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα, διεξαγωγή συνεντεύξεων, εκτίμηση περιβαλλοντικών παραμέτρων, αξιολόγηση των αναγκών & της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων]
- Διαπροσωπική επικοινωνία, συνεργασία & διαλεκτική συμβουλευτική
- Αποτελεσματική διδασκαλία & ανάπτυξη γνωστικών/ακαδημαϊκών δεξιοτήτων-εναλλακτικών προσεγγίσεων με σκοπό τη σχολική επιτυχία των παιδιών

Κατευθύνσεις εκπαίδευσης & επαγγελματικής πρακτικής του Εθνικού συλλόγου Σχολικών Ψυχολόγων (N. Association of School Psychology) 2006

- κοινωνικοποίηση & ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων
- ατομικές διαφορές στην ανάπτυξη & τη μάθηση – θα πρέπει να στηρίζουν μαθητές με διαφορετικές πολιτισμικές, γλωσσικές & εθνικές καταβολές καθώς & μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- οργάνωση σχολικού περιβάλλοντος & ανάπτυξη θετικού κλίματος στην τάξη – θα πρέπει να οργανώνουν υποστηρικτικές ομάδες για τους μαθητές-ομάδες παρέμβασης, να οργανώνουν προγράμματα σχετικά με θέματα πειθαρχίας-βαθμολόγησης, επικοινωνίας & παραπομπών, μετάβασης σε διαφορετικά σχολικά πλαίσια

Κατευθύνσεις εκπαίδευσης & επαγγελματικής πρακτικής του Εθνικού συλλόγου Σχολικών Ψυχολόγων (N. Association of School Psychology)

- προαγωγή ψυχικής υγείας & διαχείριση κρίσεων – έχουν γνώση για τις ΕΕΑ, τη σχολική αποτυχία, προβλήματα συμπεριφοράς & προσαρμογής σε ατομικό & οικογενειακό επίπεδο –παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών σε επίπεδο πρόληψης & παρέμβασης
- συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας (κοινωνικά-πολιτισμικά στοιχεία που επηρεάζουν την συνεργασία σχολείου-οικογένειας)
- έρευνα & αξιολόγηση προγραμμάτων
- Νομοθετικό πλαίσιο-θέματα δεοντολογίας
- Γνώση τεχνολογίας

Σύμφωνα με το N Association of School Psychology τα προγράμματα σπουδών θα πρέπει να περιλαμβάνουν

- Βασικούς τομείς Ψ = βιολογικές βάσεις συμπεριφοράς, θεωρίες μάθησης, κοινωνικές & πολιτισμικές διαστάσεις συμπεριφοράς, ανάπτυξη του παιδιού & εφήβου, ατομικές διαφορές
- Βασικούς τομείς παιδαγωγικής = εκπαίδευση ατόμων με ΕΕΑ. Διδακτικές μεθόδους –προγράμματα μαθησιακής υποστήριξης – οργάνωση & λειτουργία των σχολείων
- μέθοδοι παρέμβασης & επίλυσης προβλημάτων = άμεσες παρεμβάσεις σε επίπεδο ατόμου-ομάδων & έμμεσες σε επίπεδο διαλεκτικής συμβουλευτικής –αλλαγών σε επίπεδο συστήματος & οργανισμών
- στατιστική & ερευνητική μεθοδολογία
- Επαγγελματική πρακτική = νομοθετικό πλαίσιο, δεοντολογία, θέματα του κλάδου, εναλλακτικά μοντέλα παροχής υπηρεσιών, νέες τεχνολογίες

Η Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ

- Δέσμευση για πολιτισμική επίγνωση & γνώση του εαυτού & των άλλων
  - να αναγνωρίζουν & να σέβονται τις στάσεις & απόψεις των ατόμων οι οποίες είναι δυνατόν να επηρεάσουν αρνητικά τις αντιλήψεις τους & τις αλληλοεπιδράσεις τους
  - αναγνώριση της σπουδαιότητας της πολυπολιτισμικής ευαισθησίας
- Εκπαίδευση
  - χρήση στοιχείων της πολυπολιτισμικότητας & ποικιλομορφίας στην ψυχολογική εκπαίδευση
- Έρευνα
  - αναγνώριση της σπουδαιότητας πολιτισμικά εστιασμένων-ψυχολογικών ερευνών
- Πρακτική & οργανωτική Αλλαγή

Η Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ

- **Τρία είδη μεταπτυχιακών προγραμμάτων**
  - Α) Μ Πρόγραμμα σε επίπεδο master level
  - Β) Μ Πρόγραμμα ειδίκευσης master specialist (2χρ. & 10-15 μαθήματα)
  - Γ) Μ Πρόγραμμα σε διδακτορικό επίπεδο (90 ή περισσότερες διδακτικές μονάδες -20> μαθήματα & 1χρ. Εποπτεία)
  - Δ) Διδακτορικό (4-6 χρόνια σπουδές –με 30-40 μαθήματα- ο τελευταίος χρόνος περιλαμβάνει την πρακτική με εποπτεία & εκπόνηση διατριβής)

Διευκρίνηση

- Ο Εθνικός Σύλλογος Σχολικών Ψ. έχει κατευθύνσεις & κριτήρια για την εκπαίδευση των Σχολ. Ψ. σε διδακτορικό επίπεδο & σε επίπεδο ειδίκευσης, δεν έχει τη δικαιοδοσία να πιστοποιεί προγράμματα σχολικής ψυχολογίας παρά μόνο μέσα από τη συνεργασία του στη διαδικασία αξιολόγησης με το Εθνικό Συμβούλιο Πιστοποίησης της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών
- *στη διαδικασία της ακαδημαϊκής πιστοποίησης της ΑΨΕ πραγματοποιούνται ετήσιες αυτό-αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και εξωτερικές αξιολογήσεις κάθε πέντε χρόνια*

Η Βρετανική Ψυχολογική Εταιρεία (BPS) προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- Ατομικές δεξιότητες & επικοινωνία (διεξαγωγή συνέντευξης, διαλεκτική συμβουλευτική, διαχείριση ομάδων)
- Μέθοδοι αξιολόγησης –(δομημένη-ελεύθερη παρατήρηση, αξιολόγηση ικανοτήτων-έργων, αξιολόγηση με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα, αξιολόγηση της ανάπτυξης του παιδιού-του πλαισίου-του περιβάλλοντος)
- Μέθοδοι παρέμβασης –(σχεδιασμός ατομικών προγραμμάτων, τροποποίηση συμπεριφοράς, παρέμβαση σε ομάδες –οικογένειες, επιμόρφωση)
- Καταστάσεις αναπηρίας & ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Επαγγελματική κατάρτιση (νομοθεσία-δεοντολογία, οργάνωση ψυχολογικών υπηρεσιών στις τοπικές εκπαιδευτικές περιφέρειες)

Η Βρετανική Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- Έρευνα αξιολόγηση
- Θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη του παιδιού (γνωστική –κοινωνική – συναισθηματική ανάπτυξη διγλωσσία, λειτουργία της οικογένειας)
- τα προγράμματα σπουδών επαγγελματικής εξειδίκευσης στην Εκπαιδευτική Ψ είναι 3ετή σε διδακτορικό επίπεδο –περιλαμβάνουν 1 έτος παρακολούθησης μαθημάτων ενώ το 2-3 έτος περιλαμβάνουν πρακτική άσκηση σε τοπική αρχή –τα μαθήματα περιλαμβάνονται σε 1-2 μέρες την εβδομάδα--

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- 1. Βασικές γνώσεις στην ψυχολογία & στην εκπαίδευση
- 2. Προετοιμασία επαγγελματικής πρακτικής
- 3. Επαγγελματικές δεξιότητες & ικανότητες στην αξιολόγηση & παρέμβαση
- 4. Διαπρωσωπικές δεξιότητες
- 5. Στατιστική Ερευνητική μεθοδολογία
- 6. Νομοθετικό πλαίσιο –θέματα δεοντολογίας & επαγγελματικής πρακτικής

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- **Οι σχολικοί Ψ οφείλουν να γνωρίζουν =**
  - το θεωρητικό πλαίσιο-έρευνα γύρω από τη μαθησιακή διαδικασία & γνωστική ανάπτυξη
  - χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τα κίνητρα για μάθηση
  - ατομικές διαφορές στην ανάπτυξη μάθηση επίδοση
  - την επίδραση της γλωσσικής ανάπτυξης των διαφορών αλλά και των ελλειμμάτων στη μάθηση
  - οδηγίες κατά τη μαθησιακή διαδικασία για προσαρμογή των ατόμων με ΕΕΑ
  - την πιθανή επίδραση του φύλου, της φυλής, του περιβάλλοντος, & των δυσκολιών στη μάθηση
  - τους παράγοντες που επηρεάζουν τα κίνητρα & την δέσμευση καθώς & πως μπορούν να ενισχυθούν οι μαθητές να αποκτήσουν εσωτερικά κίνητρα

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- την επίδραση της γνωστικής, συναισθηματικής & ηθικής ανάπτυξης του μαθητή στη μάθηση
- **Δείκτες αποδοτικότητας**
  - συνεργασία με το προσωπικό του σχολείου για την δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος
  - ενδυνάμωση του προσωπικού του σχολείου για την επίτευξη των στόχων
  - αξιολόγηση το εκπαιδευτικού περιβάλλοντος με στόχο την ανάπτυξη στρατηγικών που ενθαρρύνουν τα κίνητρα
  - συμμετοχή στην ανάπτυξη & εφαρμογή στρατηγικών παρακολούθησης & ενθάρρυνσης της διαδικασίας της μάθησης -της παρέμβασης που προωθούν την ανάπτυξη των μαθητών
  - χρήση μεθόδων για την ανάπτυξη δημιουργικής σκέψης
  - -επίβλεψη & προσαρμογή προγραμμάτων παρέμβασης

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- ενίσχυση των μαθητών για την ανάπτυξη λειτουργικών τεχνικών μάθησης (δεξιότητες μελέτης, αυτοπαρατήρησης, σχεδιασμός οργάνωση-διαχείριση χρόνου)
- **Οι σχολικοί Ψ θα πρέπει να έχουν γνώσεις ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων=**
  - ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, κοινωνικοποίηση, διαπροσωπική επικοινωνία, συνεργασία, ανάλυση συμπεριφοράς & προσαρμογή
  - Α/Ε στρατηγικές παρέμβασης που να προωθούν την ανάπτυξη κοινωνικοποίησης & προσαρμογής
  - διαλεκτική συμβουλευτική για την βελτίωση της συμπεριφοράς

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- **Οι σχολικοί Ψυχολόγοι θα πρέπει να γνωρίζουν =**
  - τις δικές τους προκαταλήψεις που απορρέουν από την διαφορετικότητα & επηρεάζουν την αλληλεπίδραση με τους άλλους
  - τις φυλετικές εθνικές κοινωνικές θρησκευτικές κοινωνικοοικονομικές φυλετικές & γλωσσικές διαφορές, του διαφόρου τύπου οικογένειας & πως αυτοί επηρεάζουν την ανάπτυξη της οικογένειας
  - πώς οι προσωπικές επιλογές & οι ατομικές διαφορές μπορούν να επηρεάσουν την ανάπτυξη του μαθητή
  - τις συνέπειες που έχουν οι προκαταλήψεις & τα στερεότυπα στην εκπαίδευση & στην κοινότητα
  - μεθόδους ελαχιστοποίησης & εξάλειψης των προκαταλήψεων

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- Δείκτες απόδοσης
  - ανάπτυξη & προαγωγή προγραμμάτων που θα βοηθήσουν μαθητές να προσαρμοστούν στο σχολείο από διαφορετικά κοινωνικοπολιτιστικά περιβάλλοντα
  - να ενισχύσουν την εμπλοκή των μαθητών με διαφορετικά φυλετικά-εθνικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά & κοινωνικά χαρακτηριστικά
  - σχεδιασμός & εφαρμογή προγραμμάτων παρέμβασης & αξιολόγησης υπό το πρίσμα συγκεκριμένων κοινωνικοπολιτιστικών & δημογραφικών χαρακτηριστικών
  - να λαμβάνουν υπόψη τις γλωσσικές ιδιαιτερότητες των μαθητών καθώς και τις συνέπειες που έχουν στη σχολική τους επίδοση

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- **Πρόληψη-αντιμετώπιση κρίσεων & προαγωγή υγείας = οι σχολικοί ψ. θα πρέπει να γνωρίζουν**
  - την ανάπτυξη του παιδιού & του εφήβου
  - την ψυχοπαθολογία του εφήβου & πως αυτή επιδρά την ανάπτυξη του παιδιού
  - τα ιατρικά προβλήματα, κοινωνικές, κοινοτικές, οικογενειακές & άλλες περιβαλλοντικές επιδράσεις στη συμπεριφορά
  - αποτελεσματικές στρατηγικές οι οποίες ενισχύουν την ευημερία & ανθεκτικότητα
  - πώς να παραπέμπουν στις αρμόδιες υπηρεσίες που παρέχονται από το σχολείο, την κοινότητα, την κυβέρνηση και όλους τους φορείς
- **Δείκτες απόδοσης τους**

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- αναγνώριση όλων των καταστάσεων που είναι πρόδρομοι ακαδημαϊκών συμπεριφορικών και προσωπικών δυσκολιών
- ανάπτυξη & εφαρμογή προγραμμάτων διάγνωσης μαθητών με ιδιαίτερες ανάγκες
- συνεργασία με το προσωπικό με την οικογένεια και την κοινότητα –αναγνώριση προβλημάτων που ανακύπτουν έπειτα από κάθε κρίση
- προαγωγή της ψυχικής υγείας που παρέχεται από το σχολείο
- ανάπτυξη & εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης που αντιμετωπίζουν τα χρόνια προβλήματα υγείας
- ενημέρωση μαθητών οικογενειών & εκπαιδευτικών σχολείου και κοινότητας καθώς και όσων εμπλέκονται για τις διαθέσιμες υπηρεσίες ψυχικής υγείας

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- **Προετοιμασία επαγγελματικής πρακτικής =**
  - **1. Οργάνωση σχολείου και συστήματος –ανάπτυξη πολιτικής & εφαρμογή** (θα πρέπει να γνωρίζουν την οργάνωση & λειτουργία των σχολικών συστημάτων – εφαρμογή μεθόδων που συμβάλουν στην ανάπτυξη & διατήρηση των σχολικών εκπαιδευτικών πολιτικών σε τοπικό περιφερειακό & εθνικό επίπεδο)
  - **2. Συνεργασία σχολείου οικογένειας –κοινότητας** (θα πρέπει να γνωρίζουν μεθόδους που προωθούν την συνεργασία & την σύμπνοια ανάμεσα στις οικογένειες και τους εκπαιδευτικούς με σκοπό την ενίσχυση & ανάπτυξη των μαθητών

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

• Επαγγελματικές δεξιότητες & ικανότητες στην αξιολόγηση & παρέμβαση

- 1. Λήψη αποφάσεων και σχεδιασμός βάση δεδομένων (-- αποτελεσματικές διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων & λήψη αποφάσεων)
- σκοπούς χαρακτηριστικά δυνατά & αδύνατα σημεία των επίσημων & ανεπίσημων μοντέλων & μεθόδων στην αξιολόγηση για τη συλλογή δεδομένων
- αξιολόγηση του τρόπου που μαθαίνουν οι μαθητές, τι μαθαίνουν, τι δυνατότητες έχουν
- ψυχομετρικές θεωρίες-τεχνικές αξιολόγησης για την αξιολόγηση των νοητικών & ακαδημαϊκών δεξιοτήτων των μαθητών
- μεθόδους συλλογής για μια ποικιλία χαρακτηριστικών μαθητών σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα κάνοντας χρήση πληροφοριών από αξιόπιστες πηγές

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- μοντέλα αξιολόγησης των προγραμμάτων & των προγραμμάτων & συστημάτων καθώς και των σχέσεων που διαμορφώνονται στα διάφορα επίπεδα των προγραμμάτων
- **Τεχνολογία = θα πρέπει να γνωρίζουν**
  - μεθόδους αναθεώρησης αξιολόγησης & χρήσης τεχνολογίας για εκπαιδευτικούς σκοπούς
  - τεχνολογικά εργαλεία για πρόσβαση, διαχείριση, αξιολόγηση πληροφοριών με σκοπό την βελτίωση της συμβουλευτικής διαδικασίας
  - τα πλεονεκτήματα & τους περιορισμούς της επαγγελματικής χρήσης λογισμικών

Η Διεθνής Ψυχολογική Εταιρεία προτείνει τις ακόλουθες γραμμές κατάρτισης & εκπαίδευσης Σχολικών Ψ -2010

- Διαπροσωπικές δεξιότητες – συμβουλευτική & συνεργασία
- Μέθοδοι έρευνας & στατιστικές δεξιότητες – έρευνα & προγράμματα αξιολόγησης
- Γνώση της επαγγελματικής δεοντολογίας

Ελληνική εμπειρία

- η επίσημη εκπαίδευση των σχολικών Ψ. σε ειδικά μεταπτυχιακά προγράμματα στα ελληνικά πανεπιστήμια ξεκίνησε με ψήφιση νόμου του **1985** με τον οποίο νόμο & προσελήφθηκαν οι 1οι Ψυχολόγοι σε δημόσια ειδικά σχολεία
- το 1990 τα ελληνικά πανεπιστήμια εγκαινιάζουν μεταπτυχιακά προγράμματα προγράμματα σε αρκετούς κλάδους της ψυχολογίας
- Σήμερα λειτουργούν τρία μεταπτυχιακά προγράμματα =
  - α) ΜΠ Σχολικής Ψ στο τμήμα ΦΠΨ του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Β) ΜΠ Σχολικής & Εξελεγκτικής Ψ στο τμήμα Ψυχολογίας του ΑΠΘ

Ελληνική εμπειρία

- ΠΜ σπουδών Ειδίκευσης στην Ψυχολογία της Υγείας & στην Σχολική Ψυχολογία στο τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Ο τομέας Ψυχολογίας του ΦΠΨ σε συνεργασία με τον τομέα Παιδαγωγικής του ιδίου τμήματος λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 το ΜΠΣ Σχολικής Ψυχολογίας –το οποίο είναι το μόνο αμιγές πρόγραμμα με εστίαση στη Σχολική Ψ σύμφωνα με την ΥΑ Β7/34 (ΦΕΚ 952 τ.Β/31.12.93) η απόφαση τροποποιήθηκε με τις ΥΑ Φ711/94/Β7/206, 89814/Β7 & 116929/Β7 = σκοπός του ΜΠΣ Σχολικής Ψ είναι η ενίσχυση της θετικής ανάπτυξης, της σχολικής & ψυχοκοινωνικής προσαρμογής όλων των μαθητών στις διαφορετικές βαθμίδες & εκπαιδευτικά πλαίσια, η προαγωγή της ψυχικής υγείας & της μάθησης καθώς και η ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας & σχολικής κοινότητας

Ελληνική εμπειρία

- Το ΜΠΣ στο τμήμα Ψυχολογίας του ΑΠΘ λειτουργεί από το 1993-1994 (ΥΑ Β7/2/23.11.93) = αποσκοπεί –
  - στην παροχή εξειδικευμένης γνώσης στην Σχολ & Εξελιγκ. Ψ σε συνδυασμό με την εξασφάλιση των αναγκαίων δεξιοτήτων στον τομέα των εφαρμογών ιδιαίτερα σε κρίσιμες εξελεγκτικές φάσεις της προσχολικής της σχολικής & της εφηβικής ηλικίας –
  - σε εξειδίκευση των γνώσεων & δεξιοτήτων προκειμένου να κατανοηθούν οι απαραίτητες διεργασίες που είναι υπεύθυνες για τις αναπτυξιακές αλλαγές
  - στην κατάρτιση των φοιτητών στις ειδικές τεχνικές επιστημονικής έρευνας
  - στην εξειδίκευση παροχής υπηρεσιών σε όλες τις εκπαιδευτικές δομές

Ελληνική εμπειρία

- Το ΜΠΣ του τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης λειτουργεί από το 2004 (ΥΑ 20562/Β7) (ΦΕΚ 753/19-5-2004)
=αποσκοπεί
  - στην παροχή γνώσης για την Σχολ. Ψ & Ψ. Υγείας
  - στην ανάπτυξη νέας γνώσης στους παραπάνω τομείς
  - δημιουργία επιστημόνων με τις απαιτούμενες γνώσεις & κατάρτιση
  - προετοιμασία για διδακτορικό

Έρευνα & πρακτική βασισμένη σε επιστημονική γνώση

- τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα υπάρχει αναγκαιότητα σύνδεσης της έρευνας με την πράξη στο χώρο της σχολικής Ψ διότι μόνο έτσι θα επιτευχθεί βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχικής υγείας (Jimerson 2004)
- ο Keith (1995) περιγράφει τρεις τρόπους με τους οποίους οι σχολικοί ψυχολόγοι μπορούν να κάνουν χρήση των ερευνητικών μεθόδων
  - Α) ως καταναλωτές
  - Β) ως φορείς μετάδοσης /διάχυσης ερευνητικών δεδομένων
  - Γ) ως ερευνητές διεξάγοντας οι ίδιοι έρευνα

Έρευνα & πρακτική βασισμένη σε επιστημονική γνώση

- **A) Σχολικός Ψ** ως καταναλωτής της επιστημονικής γνώσης = θα πρέπει να διαθέτει γνώσεις μεθοδολογίας της έρευνας μόνο έτσι μπορεί να ακολουθήσει τις εξελίξεις & τα ερευνητικά δεδομένα τα οποία παράγονται με ταχείς ρυθμούς
- **B) Σχολικός Ψ** ως φορέας μετάδοσης της γνώσης = πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι διευθυντές και τα άλλα μέλη της κοινότητας ζητούν την ενημέρωση και την καθοδήγηση γύρω από θέματα που άπτονται της εκπαίδευσης & της ψυχολογίας
- **Γ) σχολικός Ψ** ως ερευνητής = θα πρέπει να συμβάλει στην παραγωγή νέας επιστημονικής έρευνας

Έρευνα & πρακτική βασισμένη σε επιστημονική γνώση

- ως ερευνητής θα πρέπει επίσης να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων
- π.χ. εάν από την Δ αξιολόγηση προκύπτει ότι το παιδί αντιμετωπίζει ένα συγκεκριμένο είδος προβλήματος για το οποίο οι βιβλιογραφικές αναφορές προτείνουν μια ορισμένη αντιμετώπιση ο σχολικός Ψ είναι υποχρεωμένος εφόσον εφαρμόσει την προτεινόμενη παρέμβαση να αξιολογήσει στην συνέχεια την αποτελεσματικότητά της – με τον τρόπο αυτό ο ειδικός ελέγχει το βαθμό στον οποίο το παιδί έχει ωφεληθεί από την παρέμβαση
- οι μέθοδοι έρευνας που χρησιμοποιούνται στην σχολική Ψ. είναι οι ποιοτικές & οι ποσοτικές μέθοδοι

Έρευνα & πρακτική βασισμένη σε επιστημονική γνώση

- ΣΤΙΣ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΈΡΕΥΝΑΣ = συγκαταλέγονται ερευνητικές πρακτικές όπως η συνέντευξη, παρατήρηση, τα εθνογραφικά δεδομένα & η μελέτη ατομικών περιπτώσεων οι οποίες επιτρέπουν την συλλογή διεξοδικών πληροφοριών για τις διαφορετικές εκφάνσεις του υπό μελέτη φαινομένου – στόχος τους είναι η πληρέστερη περιγραφή & απεικόνιση ενός φαινομένου

Έρευνα & πρακτική βασισμένη σε επιστημονική γνώση

- ΣΤΙΣ ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΈΡΕΥΝΑΣ = συγκαταλέγονται τα τεστ, οι μετρήσεις & τα ερευνητικά σχέδια που επιτρέπουν τον πειραματικό χειρισμό ενός ή περισσότερων μεταβλητών με τον ταυτόχρονο έλεγχο όσο το δυνατόν περισσότερων τρίτων μεταβλητών – στόχος τους είναι η ερμηνεία & εντοπισμός αιτιωδών σχέσεων μεταξύ των μελετώμενων μεταβλητών

Ψυχομετρικές έρευνες

- χρησιμοποιούνται για τη διερεύνηση της συσχέτισης δύο ή περισσότερων ψυχομετρικών μέσων (π.χ. μια παλαιότερης & μιας νεότερης έκδοσης ενός τέστ)
- επίσης σε κάποιες έρευνες μπορεί να χρησιμοποιηθούν περισσότερα του ενός ψυχομετρικά μέσα για την αξιολόγηση της ίδιας της μεταβλητής (π.χ. 2 ή > τεστ νοημοσύνης) ενώ συχνά γίνεται χρήση περισσότερων μέσων για την αξιολόγηση διαφορετικών μεταβλητών (π.χ. 2 ή > τεστ επίδοσης)

Ψυχομετρικές έρευνες

- επίσης αποσκοπούν μεταξύ των άλλων στην εξέταση των σχέσεων ενός συστήματος μεταβλητών - αναλύσεις όπως η παραγοντική ανάλυση έχουν στόχο τη διερεύνηση του αριθμού & του είδους των συγγενών μεταβλητών που αποτελούν επιμέρους διαστάσεις του υπο μελέτη φαινομένου---

ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΈΡΕΥΝΕΣ

- ΟΙ ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΈΡΕΥΝΕΣ αποσκοπούν στην εξέταση των σχέσεων ενός συστήματος μεταβλητών
- ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΟΠΩΣ Η ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ έχουν στόχο τη διερεύνηση του αριθμού & του είδους των συγγενών μεταβλητών που αποτελούν επιμέρους διαστάσεις ενός υπό μελέτη φαινομένου
- ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ Η ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ χρησιμοποιείται για την εξέταση της παραγοντικής δομής ορισμένων φαινομένων για την οποία υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των ερευνητών ή για την ανίχνευση αιτιωδών σχέσεων (path analysis) (Keith 1999)

Μελέτη ατομικών περιπτώσεων

- βασίστηκε στην δουλειά του Skinner – θεωρία συντελεστική μάθησης
- **το ερευνητικό σχέδιο** είναι επαναλαμβανόμενες μετρήσεις μίας ατομικής περίπτωσης (ατόμου, σχολείου, τάξης, περιφέρειας) σε διαφορετικές χρονικές στιγμές & κάτω από διαφορετικές πειραματικές συνθήκες (π.χ. παρέμβαση)
- με την μέθοδο αυτή είναι δυνατόν να διεξαχθούν συμπεράσματα για αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ μιας ανεξάρτητης και εξαρτημένης μεταβλητής

Πειραματικά σχέδια με ομάδες

- είναι μεταξύ των ισχυρότερων ερευνητικών μεθόδων (Keith, 1988)
- η πειραματική προσέγγιση συνίσταται στην σύγκριση της επίδρασης διαφόρων πειραματικών συνθηκών & επιτρέπει την απόδοση αιτιωδών σχέσεων
- στην πιο απλή μορφή έχουμε σύγκριση μιας εξαρτημένης μεταβλητής μεταξύ μίας ομάδας που δέχεται κάποια μορφής παρέμβαση (πειραματική ομάδα) και μίας άλλης ομάδας η οποία δεν δέχεται καμία παρέμβαση (ομάδα ελέγχου)

Ημι-πειραματικά σχέδια =

- χαρακτηρίζονται από περιορισμένο έλεγχο των ανεξάρτητων μεταβλητών, της επιλογής των συμμετεχόντων, & της τοποθέτησης τους σε πειραματικές συνθήκες—
  - χρησιμοποιούνται για μεταβλητές που από την φύση τους δεν επιδέχονται πειραματικό χειρισμό (δημογραφικά χαρακτηριστικά ή είδος & βαθμός αναπηρίας)---
  - π.χ. σύγκριση της επίδοσης των μαθητών μιας τάξης στην οποία έχει εφαρμοστεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα –με την επίδοση των μαθητών άλλων τάξεων στις οποίες δεν έχει εφαρμοστεί το πρόγραμμα =αν και έχουμε πειραματική ομάδα & ομάδα ελέγχου δεν έχουμε την δυνατότητα να τοποθετήσουμε με τυχαίο τρόπο τους μαθητές της έρευνας στις δύο αυτές ομάδες =επομένως δεν έχουμε την βεβαιότητα για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος

Ποιοτικές έρευνες =

- **εφαρμόζουν την απαγωγική μεθοδολογία** (εις βάθος μελέτης μιας περίπτωσης για την καλύτερη κατανόηση της, ή έλεγχος των θεωριών που ήδη υπάρχουν) & **έχουν εφαρμογή στον χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας** (π.χ. επίδραση μιας σειράς εκπαιδευτικών μέτρων σε ένα συγκεκριμένο σχολείο ή την εφαρμογή & την αποτελεσματικότητα ενός εκπαιδευτικού προγράμματος σε μια τάξη)
- **Μεταναλυτικές έρευνες** = συνίσταται στην σύνθεση των αποτελεσμάτων των αποτελεσμάτων πολλών διαφορετικών ερευνών που σχετίζονται με ένα κοινό θέμα, με στόχο τη διεξοδική κατανόηση και εξαγωγή συμπερασμάτων γι' αυτό το θέμα
- συγκεκριμένες μεθόδους συλλογής δεδομένων = συνοπτικές περιγραφές επιμέρους ερευνών, διερεύνηση αντιφατικών ευρημάτων & σύνθεση αυτών σε ενιαίο ερμηνευτικό σχήμα

Η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη δεν έχει ακόμα επιτευχθεί (Kratochwill, Sheridan, Carlson, & Laseck, 1999)

- **Αξιολόγηση-διάγνωση** = η έρευνα
  - θα μπορούσε να προτείνει τρόπους προκειμένου τα ψυχομετρικά μέσα που χρησιμοποιούνται κατά την διαδικασία της αξιολόγησης να συνδέονται πιο άμεσα με το σχεδιασμό, & το αποτέλεσμα της παρέμβασης
- **Συμβουλευτική** = η έρευνα θα μπορούσε να έχει στόχο
  - την προσαρμογή των μέσων αξιολόγησης, της παρέμβασης σύμφωνα με την θεωρητική προσέγγιση & τα χαρακτηριστικά του μοντέλου που εφαρμόζεται κατά την συμβουλευτική διαδικασία
  - τη σύγκριση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που στηρίζονται σε διαφορετικές προσεγγίσεις
  - την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της συμβουλευτικής διαδικασίας σε τομείς (π.χ. συμπεριφορά, κοινωνικές σχέσεις, σχολική επίδοση)

Η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη δεν έχει ακόμα επιτευχθεί (Kratochwill, Sheridan, Carlson, & Laseck, 1999)

- **Πρόληψη παρέμβαση** = ο σχεδιασμός και η εφαρμογή παρεμβατικών προγραμμάτων μπορούν /θα μπορούσαν να αποδώσουν σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά την προαγωγή της ψυχικής υγείας των παιδιών & εφήβων (Oakland & Cunnigham 1992)
- Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να πληροί μία έρευνα που αποσκοπεί => στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μιας παρέμβασης είναι : (Kratochwill & Stoiber, 2002; Nastasi et al., 2002)

Kratochwill & Stoiber, 2002; Nastasi et al., 2002

- 1.---πρέπει να αναφέρονται τα γενικά χαρακτηριστικά της έρευνας όπως η εμπειρική, η θεωρητική της βάση, η μεθοδολογία & τα στατιστικά της χαρακτηριστικά καθώς και οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την ανάλυση των δεδομένων

Kratochwill & Stoiber, 2002; Nastasi et al., 2002

- **2.---να παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία τα οποία στηρίζουν την αποτελεσματικότητα της παρέμβασης, όπως έγκυρες & αξιόπιστες μετρήσεις που προέκυψαν μέσα από πολλαπλές μεθόδους & από άλλες πηγές, ύπαρξη ομάδας ελέγχου, στατιστικώς σημαντικά αποτελέσματα, ενδείξεις για τη διαχρονική σταθερότητα των αποτελεσμάτων**

Kratochwill & Stoiber, 2002; Nastasi et al., 2002

- 3. Πρέπει να δίνονται επαρκή στοιχεία και για άλλα θέματα όπως δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στην παρέμβαση, πιθανή εκπαίδευση-κατάρτιση για την εφαρμογή του προγράμματος, διάρκεια και βαθμός αποδοχής της παρέμβασης από τους συμμετέχοντες

Αξιολόγηση

- η έγκυρη & αξιόπιστη αξιολόγηση = οδηγεί σε ορθή διάγνωση και θεραπευτική αντιμετώπιση
- η ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση δεν σημαίνει χορήγηση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων κάποιων ψυχοτεχνικών μέσων = αποτελεί σύνθετη διαδικασία συνεκτίμησης πολλών πληροφοριών τις οποίες ο ειδικός τις συγκεντρώνει από διάφορες πηγές (οικογενειακό σχολικό περιβάλλον, από το ίδιο το άτομο ή τους συνομηλίκους του) και με διάφορους τρόπους (συνέντευξη, παρατήρηση, χορήγηση ερωτηματολογίων ή άλλων δοκιμασιών)

Αξιολόγηση

- η κατασκευή των ψυχομετρικών εργαλείων στηρίζεται σε ένα θεωρητικό σχήμα ερμηνείας της ανθρώπινης συμπεριφοράς – οι ειδικοί επιλέγουν τα μέσα και τις τεχνικές αξιολόγησης με βάση την εκάστοτε θεωρητική τους κατεύθυνση

Αξιολόγηση

- το μετρήσιμο της ανθρώπινης συμπεριφοράς έχει αμφισβητηθεί στο παρελθόν, η μέτρηση στο χώρο της Ψ είναι μια σύνθετη και καθόλου αυτονόητη διαδικασία
- οι ψυχολογικές κλίμακες είναι διαφορετικές από τις κλίμακες μέτρησης φυσικών μεγεθών – είναι συνήθως άνισων διαστημάτων, χωρίς σημείο μηδέν και συνοδεύεται πάντοτε από μια ορισμένη πιθανότητα σφάλματος μέτρησης το οποίο οφείλεται στην επίδραση άλλων παραγόντων κατά την διαδικασία χορήγησης

Αξιολόγηση

- **Αξιοπιστία** = στον βαθμό στον οποίο τα αποτελέσματα που προκύπτουν από το τεστ δεν εμπεριέχουν σφάλματα μέτρησης ή στο βαθμό σταθερότητας των μετρήσεων, ή στο βαθμό συμφωνίας μεταξύ επαναλαμβανόμενων μετρήσεων κάτω από τις ίδιες συνθήκες
- **Το σφάλμα μέτρησης** = προκύπτει από μια σειρά εξωτερικών-περιστασιακών παραγόντων, οι οποίοι επηρεάζουν λιγότερο ή περισσότερο την ακρίβεια των μετρήσεων -τέτοιοι παράγοντες είναι η διακύμανση της φυσικής ή ψυχολογικής κατάστασης των εξεταζομένων με τον τρόπο χορήγησης του τεστ από τον ίδιο ή από διαφορετικούς εξεταστές, με τις συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά στο χώρο της εξέτασης

Αξιολόγηση

- ο βαθμός σταθερότητας μεταξύ περισσότερων μετρήσεων που πραγματοποιούνται με το ίδιο ψυχομετρικό μέσο ονομάζεται συντελεστής αξιοπιστίας του μέσου αυτού και εκφράζεται αριθμητικώς με τιμές που κυμαίνονται από 0,00 έως 1,00

Αξιολόγηση

- ο συντελεστής αξιοπιστίας είναι ένα είδος δείκτη συνάφειας μεταξύ των δύο σειρών μετρήσεων που ελήφθησαν με το ίδιο ψυχομετρικό εργαλείο/μέσο
- άρα όσο πιο ψηλός είναι ο συντελεστής αξιοπιστίας ενός τέστ τόσο λιγότερο ευάλωτο θεωρείται αυτό στην επίδραση περιστασιακών παραγόντων & επομένως τόσο περισσότερο οι διακυμάνσεις των μετρήσεων αντικατοπτρίζουν την πραγματική διακύμανση των τιμών της εξεταζόμενης μεταβλητής

Αξιολόγηση

- **Αξιοπιστία επαναληπτικών μετρήσεων** = με το ίδιο ψ μέσο λαμβάνονται περισσότερες σειρές μετρήσεων –ένα μέσο κρίνεται ως αξιόπιστο στο βαθμό που παρέχει ίδια ή παρόμοια αποτελέσματα μεταξύ περισσότερων της μίας μετρήσεων για την ίδια μεταβλητή (κάτω από τις ίδιες συνθήκες σε διαφορετικές χρονικές στιγμές)
- **Αξιοπιστία ισοδύναμων ή εναλλακτικών τύπων** = η μέτρηση της ίδιας μεταβλητής στην περίπτωση αυτή γίνεται με δύο τουλάχιστον τεστ τα οποία είτε θεωρούνται ισοδύναμα είτε αποτελούν διαφορετικές παραλλαγές /εκδοχές του ίδιου τεστ –η αξιοπιστία κρίνεται από το βαθμό στον οποίο παρέχουν ίδια ή παρόμοια αποτελέσματα, ελαχιστοποιώντας την πιθανότητα σφάλματος μέτρησης

Αξιολόγηση

- **Αξιοπιστία των ημικλάστων ή των δύο ημίσεων** = το ίδιο το τεστ χορηγείται σε μια ομάδα ατόμων και στην συνέχεια χωρίζεται σε δύο μέρη, με το κάθε μέρος να βαθμολογείται χωριστά (άρτιες/περιττές ερωτήσεις) – όσο μεγαλύτερη είναι η συνάφεια των μετρήσεων που προέκυψαν από τα δύο τμήματα του ίδιου τεστ τόσο πιο αξιόπιστο θεωρείται το συγκεκριμένο μέσο
- **Αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας** = με τη μέθοδο αυτή υπολογίζεται η συνέπεια των απαντήσεων των υποκειμένων όχι στα δύο ημίσεια αλλά σε κάθε ερώτηση του τεστ χωριστά –το μέσο χορηγείται σε μια ομάδα ατόμων και ο συντελεστής εσωτερικής συνέπειας προκύπτει από τον αντίστοιχο αλγεβρικό τύπο (KR-20) –η εφαρμογή του τύπου του Kuder-Richardson και αυτής των δύο ημίσεων προϋποθέτει οι ερωτήσεις να είναι κλειστού τύπου –για ερωτήσεις διαφορετικού τύπου χρησιμοποιείται δείκτης Crobach alpha (α)

Αξιολόγηση

- **Αξιοπιστία μεταξύ βαθμολογητών** =στην περίπτωση αυτή το τεστ χορηγείται μία φορά σε μία ομάδα ατόμων οι απαντήσεις των οποίων αξιολογούνται από περισσότερους βαθμολογητές – η αξιοπιστία του τεστ κρίνεται από βαθμό συμφωνίας των αποτελεσμάτων που δίνουν οι διαφορετικοί βαθμολογητές
- **Εγκυρότητα**= η ιδιότητα των ψ μέσων να μετρούν αυτό το οποίο προορίζονται να μετρήσουν αυτό για το οποίο κατασκευάστηκαν να μετρούν –υπάρχουν ποικίλοι τρόποι διαπίστωσης του βαθμού εγκυρότητας ενός τεστ

Αξιολόγηση

- **Εγκυρότητα αντιπροσωπευτικού περιεχομένου** = η επιλογή των ερωτήσεων γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτονται επαρκώς σε είδος και σε αναλογία όλες οι επιμέρους εκφάνσεις της μελετώμενης μεταβλητής – με αυτόν τον τρόπο λαμβάνονται υπόψη και καταγράφονται οι σημαντικοί παράγοντες που συνιστούν ή επηρεάζουν την υπο μέτρηση μεταβλητή
- **Εγκυρότητα συγχρονικής συνάφειας** = η εγκυρότητα ενός test εξετάζεται με την παράλληλη χρήση ενός άλλου ψμ το οποίο εμφανίζει αποδεδειγμένη εγκυρότητα και αξιοπιστία – το δεύτερο αυτό test λειτουργεί ως εξωτερικό κριτήριο για την εγκυρότητα του υπο κατασκευής ψυχομετρικού μέσου η οποία προκύπτει από τη συνάφεια των αντίστοιχων σειρών μετρήσεων των δύο test

Αξιολόγηση

- **Εγκυρότητα εννοιολογικής δομής ή εγκυρότητα εννοιολογικής κατασκευής** = ο βαθμός εγκυρότητας ενός ψ μέσου ελέγχεται με τη χορήγηση του σε δύο δείγματα τα οποία διαφέρουν εμφανώς ως προς τη μελετώμενη μεταβλητή –το τεστ θεωρείται έγκυρο εφόσον επιτύχει να καταγράψει τη γνωστή εκ των προτέρων διαφοροποίηση των δύο ομάδων
- **Εγκυρότητα προβλεπτικής συνάφειας** = η εγκυρότητα ενός τεστ σε αυτήν την περίπτωση καθορίζεται από το βαθμό στον οποίο το συγκεκριμένο τεστ δίνει τη δυνατότητα πρόβλεψης της μελλοντικής επίδοσης των υποκειμένων στη μελετώμενη μεταβλητή –μετά την παρέλευση ορισμένου χρονικού διαστήματος η επίδοση αξιολογείται συνήθως με κάποιο άλλο μέσο και υπολογίζεται ο βαθμός συμφωνίας των μετρήσεων αυτών με τις προβλέψεις που στηρίχθηκαν στις αρχικές μετρήσεις

Στάθμιση κλιμάκων

- = το δείγμα στο οποίο πραγματοποιείται η στάθμιση επιλέγεται έτσι ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού στον οποίο απευθύνεται και αποτελείται από άτομα που έχουν /επιλεγεί/ αξιολογηθεί με την ίδια διαδικασία και κάτω από τις ίδιες συνθήκες
- από την διαδικασία αυτή προκύπτουν δευτερογενείς κλίμακες – οι νόρμες- οι οποίες παρέχουν συγκρίσιμα αποτελέσματα μεταξύ ατόμων της ίδιας ηλικίας αλλά και μεταξύ των διαφόρων υποκλιμάκων του ιδίου τεστ για κάθε άτομο

Στάθμιση κλιμάκων

- είναι απαραίτητη διαδικασία προκειμένου να απαλειφθεί η επίδραση του πολιτισμικού παράγοντα ιδιαίτερα όταν τα τεστ έχουν αρχικά κατασκευαστεί και προσαρμοστεί σε άλλες χώρες
- αυτό επιτυγχάνεται μέσω μιας σειράς ελέγχων και σκόπιμων χειρισμών κατά τη διαδικασία κατασκευής και χορήγησης των τεστ
- ο Hambleton 2000, αναφέρει τους παράγοντες που είναι δυνατόν να πλήξουν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των ΨΜ που προσαρμόζονται σε διαφορετικά γλωσσικά και πολιτισμικά δεδομένα

Στάθμιση κλιμάκων

- **οι παράγοντες αυτοί διακρίνονται σε 4 κατηγορίες**
  - Α) παράγοντες που αφορούν το περιεχόμενο
  - Β) παράγοντες που αφορούν την κατασκευή και προσαρμογή των τεστ
  - Γ) παράγοντες που αφορούν τη χορήγηση
  - Δ) παράγοντες που αφορούν τη βαθμολόγηση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων
- με βάση τις παραπάνω πηγές σφάλματος και μείωσης της εγκυρότητας η επιτροπή ITC κατασκεύασε ένα οδηγό με 22 κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προσαρμογή ΨΜ σε διάφορα πολιτισμικά δεδομένα

Διεθνή συστήματα αξιολόγησης

- Η αξιολόγηση επιδιώκει τη διάγνωση της ψυχικής κατάστασης του ατόμου σε δύο επίπεδα =
  - A) σε **1ο επίπεδο** διαχωρίζεται η φυσιολογική από την αποκλίνουσα συμπεριφορά &
  - B) σε **2ο επίπεδο** προσδιορίζεται η συγκεκριμένη κατηγορία παθολογίας που το άτομο εκδηλώνει
- προκειμένου να υπάρξει συμφωνία μεταξύ των ειδικών ως προς την ορολογία αλλά και την φύση των ψυχοπαθολογικών καταστάσεων έχουν δημιουργηθεί **διεθνή συστήματα ταξινόμησης τα οποία προσδιορίζουν αυτά τα φαινόμενα** –τα ίδια τα συστήματα παρέχουν μια σειρά κριτηρίων και προϋποθέσεων για τη διαπίστωση κάθε διαγνωστικής οντότητας αλλά και τη διάκριση της από άλλες οντότητες με παρόμοια χαρακτηριστικά

Διάφορες προσεγγίσεις = έχουν προτείνει διαγνωστικά μοντέλα και ταξινομικά συστήματα

- Ιατρικά μοντέλα = βασίστηκαν στην αντίληψη ότι τα διάφορα είδη ψυχοπαθολογικής συμπεριφοράς αποτελούν αυτοτελείς διαγνωστικές οντότητες αναγνωρίσιμες από μια σειρά ιδιαίτερων χαρακτηριστικών-συμπτωμάτων-----τα συστήματα αυτά όμως διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους στο βαθμό που στηρίζονται σε διαφορετικές θεωρίες και προσεγγίσεις σχετικά με το τι συνιστά αποκλίνουσα συμπεριφορά -----επιπλέον τα ιατρικά μοντέλα παραδέχονται την ύπαρξη παθογενούς πυρήνα στο υπόβαθρο κάθε διαταραχής και κατά συνέπεια θεωρούν ότι υπάρχουν σαφείς ποιοτικές και όχι ποσοτικές διαφορές ανάμεσα στην παθολογία και τη φυσιολογική συμπεριφορά

Διάφορες προσεγγίσεις = έχουν προτείνει διαγνωστικά μοντέλα και ταξινομικά συστήματα

- Πολυπαραγοντικά μοντέλα = βασίζονται στην στατιστική σχέση συμμεταβολής των διαφόρων μορφών συμπεριφοράς
- οι συμπεριφορές οι οποίες τείνουν να συνεμφανίζονται συστηματικά συνιστούν διάφορα σύνδρομα
- η συνηθέστερη μέθοδο που χρησιμοποιείται από την ψυχομετρική προσέγγιση είναι αυτή της ανάλυσης των παραγόντων
- στα πολυπαραγοντικά μοντέλα, η διάκριση των διαφόρων κλινικών κατηγοριών γίνεται ποσοτικά και όχι με ποιοτικά κριτήρια όπως συμβαίνει στα ιατρικά μοντέλα

Συστήματα ταξινόμησης

- Diagnostic & Statistical Manual-IV /V & το International Classification of Diseases ICD-10/11= **στόχος και των δύο είναι η σύγκλιση και η ενσωμάτωση νεότερων εμπειρικών δεδομένων**
- τα δύο συστήματα ταξινομούν τις διαγνωστικές κατηγορίες σε άξονες –εκτός από μια σειρά συγκεκριμένων συμπτωμάτων που χαρακτηρίζουν ή συνοδεύουν μια διαγνωστική κατηγορία, τα παραπάνω συστήματα παρέχουν πληροφορίες για τη διάρκεια και τον αριθμό των συν-εμφανιζόμενων συμπτωμάτων που απαιτούνται για να ενταχθεί ένα άτομο σε αυτήν την κατηγορία –το DSM-IV παρέχει χρήσιμες υποδείξεις για τη διαφορική διάγνωση μεταξύ παρόμοιων διαταραχών

Ταξινόμηση των διαγνωστικών κατηγοριών του DSMIV κατά άξονες

Άξονες	Περιγραφή
Άξονας 1	Κλινικές διαταραχές Άλλες καταστάσεις που πιθανόν χρήζουν κλινικής αξιολόγησης Ειδική κατηγορία διαταραχών με αναπτυξιακή χροιά
Άξονας 2	Διαταραχές προσωπικότητας Νοητική καθυστέρηση
Άξονας 3	Γενικές ιατρικές καταστάσεις
Άξονας 4	Ψυχοκοινωνικά προβλήματα Προβλήματα σε σχέση με το περιβάλλον
Άξονας 5	Επίπεδο λειτουργικότητας

Συστήματα ταξινόμησης

- Στο πλαίσιο του άξονα 1 του DSM-IV προβλέπεται μια ειδική κατηγορία διαταραχών οι οποίες εμφανίζονται κατά την διάρκεια ανάπτυξης
- με την διάκριση αυτή επιχειρείται η επαρκής περιγραφή ορισμένων διαταραχών που εμφανίζονται για πρώτη φορά κατά τη βρεφική, την παιδική, ή την εφηβική ηλικία
- η κλινική εικόνα μιας διαταραχής στις παραπάνω ηλικίες διαφοροποιείται συνήθως από αυτήν της ενήλικης ζωής χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι σαφής ή μεταξύ τους διάκριση – **οι διαταραχές που εντάσσονται σε αυτήν την κατηγορία ακολουθούν**

Διαταραχές που εμφανίζονται συνήθως κατά τη βρεφική την παιδική ή την εφηβική ηλικία σύμφωνα με την ταξινόμηση του DSMIV

Δυσκολίες μάθησης

*Διαταραχή ανάγνωσης, δυσαριθμησία,
Διαταραχή γραπτής έκφρασης, άτυπη μαθησιακή δυσκολία*

Κινητικές διαταραχές

Εξελικτική διαταραχή κινητικού συντονισμού

Διαταραχή της επικοινωνίας

*Διαταραχή προφορικής έκφρασης, M διαταραχή αντίληψης
προφορικού λόγου-προφορικής έκφρασης, φωνολογική διαταραχή,
τραυλισμός άτυπη διαταραχή της επικοινωνίας*

Γενικευμένες αναπτυξιακές διαταραχές

*Αυτισμός, σύνδρομο Rett, εκφυλιστική διαταραχή της παιδικής ηλικίας
(Σ Heller) άτυπη γενικευμένη αναπτυξιακή διαταραχή*

Διαταραχές που εμφανίζονται συνήθως κατά τη βρεφικήτην παιδική ή την εφηβική ηλικία σύμφωνα με την ταξινόμηση του DSMIV

Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής & διασπαστικής συμπεριφοράς
Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής & Υ, διαταραχή διαγωγής, εναντιωματική συμπεριφορά, άτυπη διαταραχή ελλειμματικής προσοχής, άτυπη διαταραχή διασπαστικής συμπεριφοράς

Διαταραχές διατροφής κατά τη βρεφική και πρώιμη παιδική ηλικία
Πίκα, μηρυκασμός, άτυπη διαταραχή διατροφής της βρεφικής & πρώιμης παιδικής ηλικίας

Διαταραχές τικ

Σύνδρομο Tourette, χρόνια κινητική ή λεκτική διαταραχή τικ, παροδική διαταραχή τικ, άτυπη διαταραχή τικ

Διαταραχές ελέγχου των σφιγκτήρων *ενούρηση / εγκόπριση*

Άλλες διαταραχές της βρεφικής, της παιδικής & της Εφηβικής ηλικίας

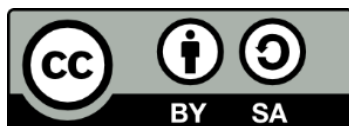
- Άγχος αποχωρισμού
- Επιλεκτική αλαλία
- Αντιδραστική διαταραχή συναισθηματικής σύνδεσης της νηπιακής και της πρώιμης παιδικής ηλικίας
- Διαταραχή στερεοτυπικών κινήσεων
- Άτυπη διαταραχή βρεφικής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας

Η νοητική καθυστέρηση περιλαμβάνεται στις διαταραχές που εμφανίζονται κατά την βρεφική, την παιδική & την Εφηβική ηλικία

- μια κατάσταση στην οποία εκδηλώνονται ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά για μεγάλο χρονικό διάστημα και σε σημαντικό βαθμό τα οποία επηρεάζουν τη σχολική επίδοση: (α) αδυναμία μάθησης η οποία δεν οφείλεται σε νοητική ή αισθητηριακή ανεπάρκεια ή σε άλλους παράγοντες υγείας, (β) αδυναμία δημιουργίας ή διατήρησης ικανοποιητικών σχέσεων με συνομηλίκους και εκπαιδευτικούς, (γ) ακατάλληλα συναισθήματα και μορφές συμπεριφοράς κάτω από φυσιολογικές συνθήκες (δ) γενικευμένη καταθλιπτική διάθεση η δυσθυμία ή (ε) τάση εμφάνισης σωματικών συμπτωμάτων ή φόβων σχετικά με προσωπικά προβλήματα ή προβλήματα στο σχολείο

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ